

אלו נערות פרק שלישי כתובות

לז.

עין משפט נר מצוה

נא א ב ג מיי פ"א מהל'
גירושין ה' כל כז סג
עשין כ טוש"ע א"ע סימן
יג סעיף ה' ו'.

מוסף רש"י

מנצח נפשה. וממנו
מין נהרה ומזמן לה
(יבמות לה). אלא יוצאה
בשן ועין. דלא הוה
ידעת מעיקרא דעתידי
להשתחרר לא מיטרחא
ומזדהר לאמורי מן נהרה
(שם). אנוסה ומפוחה.
ישראלית, והי אונס
ממילא הוא ואין לה
מין (שם). מתהפכת.
ואף יוצאה בשן ועין נמי
ליכא השמא למפרך, דכיון
דהיפוך קל הוא לה ואין
צו טורח, מתהפכת היא,
דכל אשה מזנה אינה רואה
להתעבר (שם).

וסבר רבי יהודה בקדושתה קיימא והתניא הגיורת בו' קשה
השטא דמדתה גיורת לשבויה א"כ תיקשי ליה מתניתין
גופה דר' יהודה לא משוה גיורת לשבויה דתנן ר' יהודה אומר שבויה
שנפדית הרי היא כקדושתה משמע דבהך מודה לתנא קמא ואמר
ר"י דמתני' אחי ליה שפיר דמודה

בגיורת שאין לה קנס דודאי היא
בחזקת בעולה שנבעלה צדוד שלא
היה דעתה להתגיר ואפילו אם היא
דעתה להתגיר משהיתה בת שלש
שנים ויום אחד מ"מ לא מנטרא
נפשה כיון דאינה ראויה להתעבר
אזל מהך דלריכה להמתין שלשה
חדשים אף על גב דדעתה לאיגורי
ומנטרא נפשה אפילו הכי קאמר
לריכה להמתין ג' חדשים דאי אפשר
לשמור עמה מן העובדי כוכבים
כ"ש שבויה שהיא מסורה בידם:
רבי יהודה אומר דיה שעתה.

פירש הקונטרס כיון דליכא
מעט לעת מפקידה לפקידה נמי לא
גזר רבנן ורבי יוסי דקאמר ומעמלה
מעט לעת לאו דוקא מעט לעת
אלא כלומר כפורת מעט לעת מעמלה
משנתגיירה: **שבויה מנטרא**
נפשה. וא"ת והא דקטנה נמי מיייר
דלא מנטרא נפשה דהא אינה יודעת
לשמור עצמה וקאמר ר"י דבקדושתה
קיימא דקתני במתני' יתירה מבת ג'
שנים ויום אחד וי"ל דקטנה לגמרי
אינה מוסרת עצמה לביאה וכשהיא
מוסרת עצמה לביאה קתה היא בת
דעת ויודעת לשמור עצמה:

צריכות להמתין שלשה חדשים
דברי ר' יהודה. משמע
דאפי' בקטנה שאינה ראויה להתעבר
קאמר רבי יהודה דלריכה להמתין
מדקאמר יתירות מצוות ג' ויום אחד
דגזר קטנה אטו גדולה וקשה לר"י
ולרבינו תם דתניא בזהבין (יבמות דף
סז: מ) הרי שהיתה רדופה לילך לבית
אביה או קטנה כו' לריכה להמתין ג'
חדשים דברי ר"מ ר' יהודה מתיר
ליארס ולינשא מיד אלמא לא גזר רבי
יהודה קטנה אטו גדולה וכ"ת דוקא
בגיורת ומשחררת ושבויה גזר טפי

כדי להבחין בין זרע שנזרע בקדושה לשמורע שלא בקדושה זה אין נראה דהא לרצא דמפרש הסם לעילי' טעם דלריכות להמתין גיורת שמא
ישא אחותו מאביו ויבס אשת אחיו מן אמו כו' טפי אית לן למיגזר בקטנה בת ישראל דשיין זה כל הנהו דמפרש הסם אלזל בגיורת
ושבויה ומשחררת לא שייך שמא ישא אחותו מאביו ועוד דשמואל אית ליה סברא איפכא מדר' יהודה דהא שמואל קאמר בס"פ ד' אחין
(שם דף נד: וס) דכולן צריכות להמתין ג' חדשים חוץ מגיורת ומשחררת קטנה אלזל קטנה בת ישראל צריכה להמתין אלמא בקטנה בת ישראל
גזר קטנה אטו גדולה ובגיורת ומשחררת לא גזר והיינו איפכא מדרבי יהודה ועוד דשמואל בשלמא בקטנה בת ישראל סבר כ"מ אלזל
בגיורת כמאן לא כרבי יהודה ולא כר' יוסי דלרבי יהודה בין קטנה בין גדולה צריכה להמתין ולרבי יוסי אפי' גדולה אינה צריכה להמתין
ומיחו למאי דמוקי להך דהכא בשראזה שנבעלה אחי שפיר כר' יהודה ומיין למימר דדוקא בראזה שנבעלה קאמר ר' יהודה דגזר' קטנה
אטו גדולה אלזל אותה שאינה ודאי בעולה לא ולפי לשון אחרון דהתם לא קשה כלל אע"ג דשמואל איפכא מדרבי יהודה כיון דאין הטעם
משום (י' דגורין קטנה אטו גדולה דלפילו בגדולה נמי שרי לפי שמתהפכת ואור"י דכס"פ ד' אחין (ג"י סז: לה) מייית הך ברייתא דהכא
ול"ג זה יתירות מצוות ג' ויום אחד ובתוספתא נמי ל"ג ליה ולפי זה ינחא דמייירי בגדולה אלזל בקטנה מודה דאין צריכה להמתין
דקאמר בבבביתא דרדופה והשתא שמואל בגיורת כר' יהודה ובבת ישראל כרבי מאיר ואפשר דבגיורת קטנה מודה ר' מאיר דאין צריכה
להמתין וללשון אחרון דהתם דאמר שמואל כולן צריכות להמתין חוץ מגיורת ומשחררת גדולה וקטנה בת ישראל אינה צריכה להמתין בזנות
משום דזנות דקטנה לא שכיח אלזל בנשואין גזר קטנה אטו גדולה וסבר בגיורת כרבי יוסי ובבת ישראל כ"מ דגזר קטנה אטו גדולה
וס"ל דדוקא בנשואין גזר ר"מ ושמא בנשואין מודה ר' יוסי לר"מ ומיחו בזנות ודאי פליג דהא שרי אנוסה ומפוחה אפילו גדולה ואית
דגרסי בבבביתא דרדופה ר' יוסי במקום ר' יהודה וס' פירשנו: **א' חבי מ"ב דר' יוסי.** תימה לר"י דמשמע דמשום דלוקימנא בראזה
שנבעלה הוא דקשיא ליה מאי טעמא בלאו הכי נמי תיקשי ליה ברייתא דרבי יוסי דמייית לקמן דלנוסה ומפוחה ולפי הסוגיא נראה דזה
המקשה עצמו הוא דמייית לה ומיחו י"ס דגרסי בסמוך א"ל אצ"י בשלמא גיורת כיון דדעתה לאיגורי כו' ולפי גירסא זו אחי שפיר שזה
המקשה לא ידע ברייתא דמייית לקמן דאצ"י הוא דמייית לה וכן הוא גירסא בשילי' ד' אחין (ג"י סז:).

אמר רבה קסבר רבי יוסי בו'. אליצא דרבי יוחנן משני דלדידיה דמפרש טעמא דר' יהודה שלא יהא חוטא נשכר לא קשיא מידי
[ומיחו רבה לא קאמר אלזל דלמא]: **אשה** מזנה מתהפכת. ומהשתא לא קשה אנוסה ומפוחה ומיחו יוצאה בשן ועין מודה
רבי יוסי דלריכה להמתין דאותה למה תהפך: **הבא ע"ב בתו.** למאי דמוקי מתני' בפרק בן סורר (פסחים דף עג: וס) במפוחה
צריך לאוקמה בשבא עליה ובגרה כדפרישית לעילי': **ויעל** בת אשתו. הוה מזי למיתני אשת אביו וכלהו דהא חשיב נמי עריות דעל
די קדושין אלזל תנא ושייר: **חדא** במלקות ומימן. לעילי' פירשתי למה לא יליף רשע רשע תימה דבריש החובל (ב"ק דף פג: פריך הא
מיבעי ליה קרא דלא תקחו כופר דלא תשקול מינה ממונא ותקטליה ומשני ההוא מכדי רשעתו נפקא הוה ליה למימר ההוא מלא יהיה
אסון נפקא דכדי רשעתו אלא למלקות ומימן וי"ל דהתם טעי כי הכי דעתי הכא מעיקרא לומר דמכדי רשעתו נפקא מיתה ומימן [והא
דלא פריך האי במלקות ומימן כמי לא חש להקשות משום דהוי מזי לשנוי מלא יהיה אסון נפקא] אי נמי לסימנא בעלמא נקטיה התם:
ומדא

וראיה דס'. צו ציוס: **דיה שעתה.** ולא גזרו זה טומאת מעט לעת
לנמא טהרות שנגעה בהן משעת טבילה עד שעת ראייה דהא אפי'
יכא דס זה מאתמול והעמידוהו כותלי בית הרחם שזה הטעם של
מעט לעת צננות ישראל הלא דס כנענית כדס בהמה. ואם תאמר

ניחוש שמא משטבלה נעקר ויאל מיד
טומאה למפרע דרבנן היא והיכא
דאיכא למיגזר מעט לעת שלם גזר
מפקידה לפקידה והיכא דלא גזר
מעט לעת לא גזר מפקידה לפקידה:
וצריכה להמתין ג' חדשים. שלא מנשא
להבחין בין זרע הנזרע בקדושה לזרע
הנזרע שלא בקדושה: **רבי יוסי מסי.**

לקמיה מפרש טעמא: **צריכות**
להמתין. ואף על פי שקטנה אינה
מתעברת גיורת קטנה אטו גדולה:
משמטש צמון. נותנת מין לאחר
בעלה ושאזנה הזרע: **מנטרא**
נפשה. ומזמנת לה מין: **דלא ידעה**
היכא ממטו לה. שצאים למוכרה
וסברה דלמא ממטו לה לגבי ישראל
ופרקן לה ומנטרא נפשה לשמש צמון:
אלא יוצאה בשן ועין. שפחה שסימא
לדוניה את עיניה ויאלה לחירות מנא
הוה ידעה מעיקרא דמיפוק לחירות
דמנטרא נפשה לזמן מין לשימושה: **כל**
ממילא. מידי דליכא לאחדורי ציה
מעיקרא דמיפוק לחירות מודה רבי
יוסי: **הרי אנוסה דממילא.** דלא הוה
ידעה דליסקיק זה הכי ותזמן לה
מין: **מתהפכת.** שיאל הזרע ולא
יקלטו והא אפילו צמיד דממילא
מלו למיעבד וכולן עושות כן: **משום**
דאיכא אינון נשמה. יש כאן עונש
חמור ודיו צדק אס ענשתו לאדז
נשמה ליהרג: **אימא לא.** אין זה
עונש יתירה וליעביד ציה תרמי:
דלא חמיר איסוריה. לא עבר עבירה
חמורה ודיו שתענשו עונש אחד:
לא

במלקות ומימן וצריכה דא' אשמעינן מיתה ומימן משום דאיכא איבוד נשמה
אבל מלקות ומימן דליכא איבוד נשמה אימא לא ואי אשמעינן מלקות
ומימן משום דלא חמיר איסוריה אבל מיתה ומימן דחמיר איסוריה אימא לא
צריכה ולרבי מאיר (י' דאמר לוקה ומשלם תרתי למה לי חדא במיתה ומימן
וכדא

כדי להבחין בין זרע שנזרע בקדושה לשמורע שלא בקדושה זה אין נראה דהא לרצא דמפרש הסם לעילי' טעם דלריכות להמתין גיורת שמא
ישא אחותו מאביו ויבס אשת אחיו מן אמו כו' טפי אית לן למיגזר בקטנה בת ישראל דשיין זה כל הנהו דמפרש הסם אלזל בגיורת
ושבויה ומשחררת לא שייך שמא ישא אחותו מאביו ועוד דשמואל אית ליה סברא איפכא מדר' יהודה דהא שמואל קאמר בס"פ ד' אחין
(שם דף נד: וס) דכולן צריכות להמתין ג' חדשים חוץ מגיורת ומשחררת קטנה אלזל קטנה בת ישראל צריכה להמתין אלמא בקטנה בת ישראל
גזר קטנה אטו גדולה ובגיורת ומשחררת לא גזר והיינו איפכא מדרבי יהודה ועוד דשמואל בשלמא בקטנה בת ישראל סבר כ"מ אלזל
בגיורת כמאן לא כרבי יהודה ולא כר' יוסי דלרבי יהודה בין קטנה בין גדולה צריכה להמתין ולרבי יוסי אפי' גדולה אינה צריכה להמתין
ומיחו למאי דמוקי להך דהכא בשראזה שנבעלה אחי שפיר כר' יהודה ומיין למימר דדוקא בראזה שנבעלה קאמר ר' יהודה דגזר' קטנה
אטו גדולה אלזל אותה שאינה ודאי בעולה לא ולפי לשון אחרון דהתם לא קשה כלל אע"ג דשמואל איפכא מדרבי יהודה כיון דאין הטעם
משום (י' דגורין קטנה אטו גדולה דלפילו בגדולה נמי שרי לפי שמתהפכת ואור"י דכס"פ ד' אחין (ג"י סז: לה) מייית הך ברייתא דהכא
ול"ג זה יתירות מצוות ג' ויום אחד ובתוספתא נמי ל"ג ליה ולפי זה ינחא דמייירי בגדולה אלזל בקטנה מודה דאין צריכה להמתין
דקאמר בבבביתא דרדופה והשתא שמואל בגיורת כר' יהודה ובבת ישראל כרבי מאיר ואפשר דבגיורת קטנה מודה ר' מאיר דאין צריכה
להמתין וללשון אחרון דהתם דאמר שמואל כולן צריכות להמתין חוץ מגיורת ומשחררת גדולה וקטנה בת ישראל אינה צריכה להמתין בזנות
משום דזנות דקטנה לא שכיח אלזל בנשואין גזר קטנה אטו גדולה וסבר בגיורת כרבי יוסי ובבת ישראל כ"מ דגזר קטנה אטו גדולה
וס"ל דדוקא בנשואין גזר ר"מ ושמא בנשואין מודה ר' יוסי לר"מ ומיחו בזנות ודאי פליג דהא שרי אנוסה ומפוחה אפילו גדולה ואית
דגרסי בבבביתא דרדופה ר' יוסי במקום ר' יהודה וס' פירשנו: **א' חבי מ"ב דר' יוסי.** תימה לר"י דמשמע דמשום דלוקימנא בראזה
שנבעלה הוא דקשיא ליה מאי טעמא בלאו הכי נמי תיקשי ליה ברייתא דרבי יוסי דמייית לקמן דלנוסה ומפוחה ולפי הסוגיא נראה דזה
המקשה עצמו הוא דמייית לה ומיחו י"ס דגרסי בסמוך א"ל אצ"י בשלמא גיורת כיון דדעתה לאיגורי כו' ולפי גירסא זו אחי שפיר שזה
המקשה לא ידע ברייתא דמייית לקמן דאצ"י הוא דמייית לה וכן הוא גירסא בשילי' ד' אחין (ג"י סז:).

אמר רבה קסבר רבי יוסי בו'. אליצא דרבי יוחנן משני דלדידיה דמפרש טעמא דר' יהודה שלא יהא חוטא נשכר לא קשיא מידי
[ומיחו רבה לא קאמר אלזל דלמא]: **אשה** מזנה מתהפכת. ומהשתא לא קשה אנוסה ומפוחה ומיחו יוצאה בשן ועין מודה
רבי יוסי דלריכה להמתין דאותה למה תהפך: **הבא ע"ב בתו.** למאי דמוקי מתני' בפרק בן סורר (פסחים דף עג: וס) במפוחה
צריך לאוקמה בשבא עליה ובגרה כדפרישית לעילי': **ויעל** בת אשתו. הוה מזי למיתני אשת אביו וכלהו דהא חשיב נמי עריות דעל
די קדושין אלזל תנא ושייר: **חדא** במלקות ומימן. לעילי' פירשתי למה לא יליף רשע רשע תימה דבריש החובל (ב"ק דף פג: פריך הא
מיבעי ליה קרא דלא תקחו כופר דלא תשקול מינה ממונא ותקטליה ומשני ההוא מכדי רשעתו נפקא הוה ליה למימר ההוא מלא יהיה
אסון נפקא דכדי רשעתו אלא למלקות ומימן וי"ל דהתם טעי כי הכי דעתי הכא מעיקרא לומר דמכדי רשעתו נפקא מיתה ומימן [והא
דלא פריך האי במלקות ומימן כמי לא חש להקשות משום דהוי מזי לשנוי מלא יהיה אסון נפקא] אי נמי לסימנא בעלמא נקטיה התם:
ומדא

כדי להבחין בין זרע שנזרע בקדושה לשמורע שלא בקדושה זה אין נראה דהא לרצא דמפרש הסם לעילי' טעם דלריכות להמתין גיורת שמא
ישא אחותו מאביו ויבס אשת אחיו מן אמו כו' טפי אית לן למיגזר בקטנה בת ישראל דשיין זה כל הנהו דמפרש הסם אלזל בגיורת
ושבויה ומשחררת לא שייך שמא ישא אחותו מאביו ועוד דשמואל אית ליה סברא איפכא מדר' יהודה דהא שמואל קאמר בס"פ ד' אחין
(שם דף נד: וס) דכולן צריכות להמתין ג' חדשים חוץ מגיורת ומשחררת קטנה אלזל קטנה בת ישראל צריכה להמתין אלמא בקטנה בת ישראל
גזר קטנה אטו גדולה ובגיורת ומשחררת לא גזר והיינו איפכא מדרבי יהודה ועוד דשמואל בשלמא בקטנה בת ישראל סבר כ"מ אלזל
בגיורת כמאן לא כרבי יהודה ולא כר' יוסי דלרבי יהודה בין קטנה בין גדולה צריכה להמתין ולרבי יוסי אפי' גדולה אינה צריכה להמתין
ומיחו למאי דמוקי להך דהכא בשראזה שנבעלה אחי שפיר כר' יהודה ומיין למימר דדוקא בראזה שנבעלה קאמר ר' יהודה דגזר' קטנה
אטו גדולה אלזל אותה שאינה ודאי בעולה לא ולפי לשון אחרון דהתם לא קשה כלל אע"ג דשמואל איפכא מדרבי יהודה כיון דאין הטעם
משום (י' דגורין קטנה אטו גדולה דלפילו בגדולה נמי שרי לפי שמתהפכת ואור"י דכס"פ ד' אחין (ג"י סז: לה) מייית הך ברייתא דהכא
ול"ג זה יתירות מצוות ג' ויום אחד ובתוספתא נמי ל"ג ליה ולפי זה ינחא דמייירי בגדולה אלזל בקטנה מודה דאין צריכה להמתין
דקאמר בבבביתא דרדופה והשתא שמואל בגיורת כר' יהודה ובבת ישראל כרבי מאיר ואפשר דבגיורת קטנה מודה ר' מאיר דאין צריכה
להמתין וללשון אחרון דהתם דאמר שמואל כולן צריכות להמתין חוץ מגיורת ומשחררת גדולה וקטנה בת ישראל אינה צריכה להמתין בזנות
משום דזנות דקטנה לא שכיח אלזל בנשואין גזר קטנה אטו גדולה וסבר בגיורת כרבי יוסי ובבת ישראל כ"מ דגזר קטנה אטו גדולה
וס"ל דדוקא בנשואין גזר ר"מ ושמא בנשואין מודה ר' יוסי לר"מ ומיחו בזנות ודאי פליג דהא שרי אנוסה ומפוחה אפילו גדולה ואית
דגרסי בבבביתא דרדופה ר' יוסי במקום ר' יהודה וס' פירשנו: **א' חבי מ"ב דר' יוסי.** תימה לר"י דמשמע דמשום דלוקימנא בראזה
שנבעלה הוא דקשיא ליה מאי טעמא בלאו הכי נמי תיקשי ליה ברייתא דרבי יוסי דמייית לקמן דלנוסה ומפוחה ולפי הסוגיא נראה דזה
המקשה עצמו הוא דמייית לה ומיחו י"ס דגרסי בסמוך א"ל אצ"י בשלמא גיורת כיון דדעתה לאיגורי כו' ולפי גירסא זו אחי שפיר שזה
המקשה לא ידע ברייתא דמייית לקמן דאצ"י הוא דמייית לה וכן הוא גירסא בשילי' ד' אחין (ג"י סז:).

(א) יבמות לה. (ב) כל הסוגיא
ע"ש. (ג) [אין מובן וכן
נהנה מפירש"י דלמא].
(ד) [שם איתא אצ"י. (ד) ב"ק
פג: מסות ד. יג: [לעיל
לכ: (א) [לעיל לג: וס"ז].
(ו) כס"א: גיטין. (ז) כס"א:
לזרע הגויס. (ח) [שם מ"ב].
(ט) [דלא גורין כל"ל
כפ"ל. (י) [ש"ך לעיל
במשנה לו: (כ) (דף כט.
ד"ה ועל אשת. (ל) ג"י
שיך שם. (מ) [לה. ד"ה
רבה].

תורה אור השלם

1. ובי יצא אנשים ונגפ
אשה הרה וצאן וקדוה
ולא ידעה אסון עבד
יעבש באשר ישיית עוליו
בעל האשה וקטן
בפוליס: שמות כא כב
2. וקדוה אם בן הבית
הרשע והפילו השפט
והקדוה לקניו כדי רשעתו
במספר: דברים כה ב

גליון הש"ס

רש"י ד"ה דיה שעתה
ובו' לא גזר ספקיה
לפקידה. דלמיתא נגדה לו
ע"כ:

הנהגות מהר"ב

רנשבורג

[א] גמ' ר' יוסי אומר
הרי הוא כלל הנשים. עי'
נדה דף לו ע"ה תורה'
ליכא שבות וכו' והגאון
מהר"י"פ לא ציטט בש"ס
החדשים בהגהותיו: